

CVIČEBNÍ LISTY.

Příloha „Vojenských Rozhledů“.

ČÍSLO 5.

ROČNÍK IV.

Major gen. štábu Julien Flipo,
profesor válečné školy:

Závěr z ústních zkoušek v r. 1925.

Ústní zkoušky v r. 1925 ukázaly u srovnání s oběma lety předcházejícími značný pokrok. Kandidáti prokázali většinou velmi značnou pílí.

Je nesporné, že dnes lze mnohem snadněji najít ve vojenské literatuře, která den ze dne zkvétá, potřebné prameny ke studiu. Také doktrina je lépe vyjádřena v četných cvičebních rádech. Proto také výsledky, dosažené v oněch poněkud speciálních mezích příjímání zkoušek do válečné školy, jdou jaksi ruku v ruce se všeobecným pokrokem, uskutečněným v celé armádě.

Leč žádného cíle není dosud dosaženo plně; nestačí jen studovati podrobně a znáti cvičební řady. Budoucí důstojník generálního štábu musí podati důkaz, že dovede úspěšně užítí v terénu, uprostřed bitvy, za nejrozumnějších okolností všech nabytých teoretických vědomostí. K tomu také směřuje studium různých menších námětů na mapě, při kterých je důstojník postaven do určité bojové situace, a má podati své úvahy, při nichž spolu s pamětí musí užítí všech svých rozumových schopností, logiky, obrazotvornosti, hbitosti.

Trvám na tom, že se studium nemá omeziti na suché učení služebním předpisům, při němž přichází v úvahu jediné paměť. Studium má býti prováděno na konkrétních případech, aby nám na konec v mysli zbyla řada nesmazatelných obrazů. K těmto obrazům potom paměť snadno sáhne, jestliže některá jiná vlastnost z té či oné příčiny selhala. Takovéto studium je základem výcviku nižších velitelů, neboť jim umožňuje, aby netápali v nejistotách, až budou postaveni venku v terénu před určitou úlohu. Tápání působí nepříznivě na vojáky, zbavuje je chuti, ba podráždá zcela jejich důvěru k velitelům.

Nuže, musíme přiznati, že tento postup, který zkušenost potvrdila a který je všeobecně přijat, nenabyl, jak se zdá, v Československu dostatečně půdy, a nemohl se plně vyvinouti. Všude u pluků a v učilištích jsou po ruce plány o velkém měřítku, avšak užívá se jich ke cvičením jen výjimečně, a když, tu se k nim důstojníci staví celkem lhostejně, ježto jim není dosti dobře zřejma jejich důležitost. Když se potom důstojníci setkají s takovými plány při zkouškách, jsou zcela přivedeni z rovnováhy. Tak se stalo kandidátu, který sám je instruktorem na jedné z našich vojenských škol, když se octl při zkoušce před plánem 1:2500, na němž podle časového rozvrhu doctčené školy pracovali jeho žáci nejméně jednou týdně.

Vzpomeňme při této příležitosti, že jsme již svého času doporučovali kandidátům, aby se neváhali obrátiti na profesory rozličných vycvikových středisk aneb na důstojníky, jsoucí té doby na válečné škole. Ti všichni by je jistě v několika málo hodinách rozhovoru poučili o způsobu, jak lze nejlépe projednati některou z otázek, jaké bývají při zkouškách.

Každý důstojník, který má v úmyslu dobře vykonávati své povolání — a tím spíše kandidát, jemuž úspěch leží na srdci — má býti zvědavý a přímo lačný po poučení. Má-li pak náhodou přístup k důstojníkům zvláště vycvičeným, tu jest jeho přímou povinností, aby toho využil a rozmnožil tak zásoby svých vědomostí. Právě tak při setkání s právníkem, průmyslníkem, finančníkem, doplní své znalosti z oboru práva, otázek hospodářských a bankovníctví. Podobně má vyhledávati i styk se svými soudruhy druhých zbraní, s dělostřelcem, jezdcem, letcem, ženistou. Rovněž tak hledí vytěžiti co jen je možno při různých příležitostech: přednáškách, cvičeních na mapě neb v terénu, pořádaných u jeho tělesa.

Čas takto ztrávený k získání základů studia není nikterak ztracen pro přípravu, ba naopak.

Spolu s uvedenými častými chybami, které se pramení v nedostatku porozumění a nepohotovosti využití vhodné příležitosti, setkáváme se houfně se závadou, na kterou jsme již upozornili, s vadou, která je přivozena nesprávným úkonem mysli, totiž s nedostatkem *vůdčí myšlenky*.

Nedostává-li se nám vůdčí myšlenky, je nám stejně nemožno rozřešiti nějaký problém taktický, jako pojednati o některé otázce na libovolné thema, na př. z literatury, dějin atd. Proto také devět kandidátů z deseti, jichž se tážeme na vůdčí myšlenku, odpoví nám, jaké sestavy užijí.

Vůdčí myšlenka jest rozhodnutí zvláštního druhu, které má vyklíčiti ve velitelově mysli na samém počátku operace a kterého se proto velitel důsledně přidrzuje až do konce, aby byl schopen zvládnout celek. Příznačné pro vůdčí myšlenku jsou její trvání a její rozhodnost. Proto se však musí opíratí o prvky co nejjistější a podléhající co nejméně proměnám; to znamená o úkol, o terén, do jisté míry pak o zvláštní situaci a o povětrnostní podmínky.

Vůdčí myšlenka se rozvíjí potom v záměru, jak použití svých prostředků, o čemž hovoří úmysl velitele, který je potom přesně vyjádřen učením sil (sestavou).

Zkrátka, setká-li se kandidát s nějakou situací, kdy dostal určitý úkol a přidělené pásmo, tedy jeho první starostí jest pojati vůdčí myšlenku. Ta se pak rozvine v řadu *myšlenek manévru*, které odpovídají rozličným postupným údobím operace, a vyjadřují se přijatými sestavami, jak toho vyžadují rozvíjející se události.

Myšlenka manévru záleží v určení cíle, při čemž se užívá určitým způsobem všech prostředků, které jsou k dispozici. Je jasno, že studium terénu, jako prvku rozhodnutí, který nepodléhá změnám, má důležitost prvotřídní.

Vraťme se opět nyní k svému východisku. Terén při zkouškách je znázorněn na onom plánu o velkém měřítku, na němž naše obrazivost musí dovésti najíti plastiku i podrobnosti. Proto si musíme zvyknouti zacházeti s touto výbornou a jedinou pracovní pomůckou.

Co potkává kandidáta, který je v této věci málo zkušený, a který se svou ledabylostí sám připravil o důležitou součástku svých prostředků? V jeho zaslepených očích nabývají koty jakési nebývalé důležitosti. Vnucují mu postupné cíle nebo stanovení hranic pásma činnosti, jakoby snad ve skutečnosti tyto číslice, nejsoucí ničím jiným, než smluvními znaky, daly se snadno zjistiti. Nakonec pak hlavní úsilí pluku nebo brigády, které by se dalo krásně určití pohledem na plán o velkém měřítku, stanoví se mnohdy jen po několika črtách uhlem, učiněných v rychlosti na mapě 1:75.000, během oněch 30 minut, které předcházejí zkoušku.

V této věci velmi mnoho kandidátů využívá nevhodně času, který jest jim skytnut pro přípravu. Aby si mohl správně sestavit odpovědi z pěchoty, tanků, jezdeckva, ženijního vojska, mluvime-li jen o práci zkušební komise, kde je námaha nejznačnější, je kandidátu nutně třeba, aby si svůj čas k studiu přesně rozdělil. Pro všechny zbraně jest stejný koeficient, a tak ten, kdo se dá hypnotisovat jednou z nich, počítá špatně. Náměty samy bývají často značně dlouhé. Proto čas, poskytnutý kandidátovi před zkouškou, má také vésti k tomu, aby si učinil řádnou představu o tom, oč jde, aby mohl o otázce uvažovati a učiniti si o ní předběžný názor.

Zkoušející jsou si předobře vědomi, že není možno požadovati od kandidáta ještě ne zcela zručného nějakou dokonalou práci v tak malém zlomku času. Nežádají dokonalé práce taktické, neboť během dvou let na škole bude kandidát moci propracovávat a vymýtit počáteční omyly. Vyžaduje se však důkaz o tom, že kandidáti přemýšlejí, že mají metodu, kázeň ducha, a že vlastně potřebují jediné vyvinouti se a uzrání.

Nejlepším dojmem působí, jestliže kandidát podává klidným a důsledným způsobem odůvodnění svých rozhodnutí. I tehdy, když se zkoušející nepřidrží vašeho rozhodnutí, buďte ujištěni, že vás neodsoudí, jestliže pozoruje, že jste je učinili v souhlase s čistou logikou a po zralé a zdravé úvaze.

Řekli jsme shora, že provedení jakékoliv operace nemá ceny, není-li podloženo nějakou myšlenkou. Takto vystavěná budova nemá ve skutečnosti základů.

Vydáváte-li rozkaz, musíte mít myšlenku manévru, myšlenku, která ovšem není prostým otiskem myšlenky našeho velitele, poněvadž jeho situace (zvláště prostředky, kterými disponuje), není tatáž jako vaše; tak vaše myšlenka manévru musí býti přesně přizpůsobena jednotce, které velíte, musí býti zcela vaše, i když je v souladu s duchem myšlenky vašeho velitele.

Nestačí však mít myšlenku manévru a vyjádřiti ji; myšlenka manévru musí inspirovati všechna učiněná opatření, musí býti páteří všech rozkazů, které vydáte: vedete-li úsilí vpravo, nedávejte vlevo většinu svého dělostřelectva . . . máte-li dva pluky, které útočí, nedávejte tomu z obou, který vede hlavní nápor, větší frontu než druhému a neberte z něho svých záloh.

Mějte tedy stále svou myšlenku manévru před očima a činite-li jakékoliv rozhodnutí, tažte se vždy sami sebe, zda odpovídá myšlence manévru.

Zdůrazňujeme, že při zkoušce každá odpověď, prozrazující soudnou a jasnou myšlenku manévru, dostane dostatečnou známku; provedení doplní pak tuto známku na úplnou. Naopak, dobrá odpověď,

týkající se provedení, ale neodpovídající určité myšlence manévru, je bez ceny; je to zámek z karet uměle zbudovaný, k jehož zesutí stačí prajednoduchá šňupka.

Na konec uvádíme různé poznatky, nabyté mimo jiné při jednotlivých zkouškách.

a) **Pěchota.** Nebudeme se vraceti k častému nedostatku myšlenky manévru. Bylo viděti, jak se kandidáti druhdy uchytili křečovitě vyvýšených bodů terénu a určovali pak cíle nebo hranice bez uspokojivých důvodů. Často tu zasahuje i geometrie: kandidáti si představují cílem prostě rovnou linii, kolmou na hranice pásma působnosti. Poněvadž brigáda provádí hlavní úsilí vpravo, provádějí důstojníci v pluku hlavní nápor na stejné straně. Tím doufají, že uskutečnili svou myšlenku manévru, zatím co jiní, aby ji označili, nakupí za takový pluk bez zřetele k terénu zálohy nadřazené jednotky. To vše je nelogické a tedy odsouzení hodné.

Mnohým důstojníkům uniká ještě užití palby ve spojení s pohybem, jež má podporovati.

Příliš často se vidí po vyrazení pěchoty z výchozí základny, že nebylo užito kulometných čet, zanechaných nečinně u záloh, zatím co by bylo bývalo záhodno získati stůj co stůj převahu palby nad nepřitelem.

Poznamenáváme mimochodem, že dělostřelectvo podporuje bez přestání postup pěchoty a směřuje-li zkouška z pěchoty hlavně k užití této zbraně, nevylučuje aspoň stručné zmínky o činnosti dělostřelectva operujícího v pásmu pěchoty, o které je řeč.

Konečně se vyskytovala ještě jedna vážná chyba, třebaže méně častá než při zkouškách loňských. Někteří důstojníci vykládají si špatně pojem manévru; oddělují časově útočnou činnost rot téhož praporu nebo činnost praporů prvního sledu téhož pluku. Tento způsob lze připustiti, jde-li o pěší divise uvnitř armády, avšak musí se naprosto zavrhnouti pro úzké pásmo činnosti, vydané témuž systému palby, tedy pro pásmo, v jakém se obyčejně rozvinují prapory a pluky.

b) **Útočné vozy.** Dané otázky, které se jen zřídka kdy týkaly taktického užití těchto zbraní, v Československu ještě málo známých, nevyvolávají zvláštních poznámek.

Přes to však je důležité věděti, že fronta činnosti čtyř Renaultových tanků nepřevyšuje nikdy 200 m; z toho plyne, že, má-li prapor mající k dispozici četou tanku, frontu větší než 200 m, musí velitel praporu voliti na frontě praporu pásmo činnosti tanků podle toho, jaký manévru chce provést.

c) **Jezdectvo.** Většina kandidátů ignoruje skoro vůbec samé zásady o užití jezdeckta. Nastávající vydání 2. části čs. cvičebního řádu pro jezdeckto, kterou vypracovala před několika měsíci technická komise, doplní zajisté velké mezery, které byly objeveny.

d) **Ženíjní vojsko.** Teoretické otázky ukázaly, že kandidáti byli tu na vyšší doby a že se zajímají o vše, co se týká této speciální zbraně.

e) **Dělostřelectvo.** Jest nevyhnutelné, aby důstojníci ať již patří ke kterékoli zbraní, znali dobře užití dělostřelectva. Při zkouškách se přišlo na velké omyly, hlavně v těchto věcech:

V obraně nebylo prováděno žádné členění do hloubky. Většina dělostřelectva byla často umístěna tak blízko posici odporu, že se děla při nejmenším nepřátelském útoku musejí přemístiti dozadu. Někteří kandidáti, kteří členili dělostřelectvo v obraně do hloubky, obávali se racionálních vzdáleností. Neuvědomili si podmínek, za kterých toto učlenění musí býti uskutečněno, jak uvnitř podskupin, tak i uvnitř oddílů.

Způsoby dělostřelecké palby nejsou dosti přesně známy. Někteří kandidáti podali jen povrchní znalosti. Mnozí přehlížejí pomocné prostředky, týkající se zjišťování cílů, zvláště měřičské čety.

Samozřejmě má paměť při zkouškách hráti úlohu co nejmenší, neboť hlavní úloha připadá tu s o u d n o s t i; přes to však je nevyhnutelné znáti z paměti některá hlavní data, na příklad co se týče ničení překážek, palby neutralisující, přehradné nebo proti bateriím atd.

Konečně je třeba znáti hlavní pravidla o taktickém užití dělostřelectva v proudech všech zbraní neb u předních stráží.

f) L e t e c t v o. Zde se jeví u srovnání s loňským rokem znatelný pokrok. Avšak skoro všichni kandidáti neznají obranu proti letadlům.

* * *

Skončme tyto poznámky tím:

Výsledky letošních přijímacích zkoušek jsou uspokojující; byl učiněn velký pokrok, a to zajiště záslohou Cvičebních listů. Zbývá však ještě mnoho práce. Studium na válečné škole trvá jen dvě leta. Je tedy důležité, aby tam přišli důstojníci s vážnými znalostmi; pak se neztratí první rok tím, že se posluchači učí tomu, co normálně tvoří odbornou intelektuální výzbroj každého důstojníka, který zná důkladně své řemeslo. Záleží na tom, aby kandidáti si přinesli do školy pracovní metodu a rozumovou ukázněnost, aby se tak mohli rychle přizpůsobiti způsobu studia, kterého se na škole užívá, studia založeného na pojmech myšlenky manévru a krajní konkréti-
sace.

Nechť tyto myšlenky inspirují ty, kdo vykonali zkoušku s úspěchem a byli přijati, aby se během své zkušené u různých zbraní věnovali praktickému studiu předpisů těchto zbraní; nechť však inspirují také ony méně šťastné, kteří chápajíce se znovu kníh na chvíli odložených — neboť není času nazbyt — počínají se připravovati na nové zkoušky, které jim mají otevřítí konečně přístup na Válečnou školu.

Major gen. štábu Libor Vítěz:

Autorské řešení námětu čis. 54.

I. Úkol.

Dne 12. července v 11 h. nesplnila ještě 2. pěší divise úkol, který dostala dne 11. večer od své armády. Tento úkol žádá, aby ve svazku s jinými vyššími jednotkami zahrnala nepřátelské přední stráž a zjednala dotyk s nepřátelskou posicí Hostýn—Bystrice pod Hostý-

nem (Bystřitz am Hostein)—Lipník (Leipnik)... Zprávami předvojů, dělostřelectva a hlavně letectva je tato posice v 11 h již zjištěna. Podle nich víme se její čelní čára podél jižního břehu Sovadinského potoku (Sowadina asi 5 km na východ od Dřevohostic) a jde dále skrze dvůr Lhotsko (Lhotsko M. H.) a po západním břehu Radotinského potoku (Radotín asi 7 km na severovýchod od Dřevohostic). V označenou dobu jsme od ní vzdáleni: svým levým, jižním křídlem asi 3 km, středem asi 4 a pravým, severním křídlem asi 1 km. Ze zpráv pěších brigád víme, že situace obou jižních předvojů je taková, že by bez zásahu divisního velitelství nebyly s to zahnati samy nepřátelské přední stráže. Kde, čím, kdy a jak má velitel 2. pěší divise zakročit? O to tedy půjde. Uvidíme, zda náš obvyklý způsob úvah postačí k tomu, aby nám dal jasnou odpověď na tuto složitou otázku.

II. Terén.

Přibližovací sestava 2. pěší divise je nyní v manévrovém terénu, jehož nejvýznačnějším tvarem je příčný hřbet Drholec W. H.—Rausko—Boží muka trigonometr 354. Na tomto hřebetě, který nepříteli uzavírá obzor ve směru východním, jsou naše nejlepší pozorovatelný a od něho ve směru západním klesá terén poněkud k okrajům nepřátelské hlavní posice. Při tom převládají v jižní polovici našeho pásma činnosti tvary příčné a na severu tvary podélné.

U nepřítelů jest nejvyšší vyvýšenina ta, na které zařídil svou hlavní posici. Má na ní své nejlepší pozorovatelný. Od ní spadá jeho terén poněkud jednak k Dřevohosticům, jednak k čelům našich dvou jižních předvojů. Podobně jako u nás jsou i v tomto terénu na jihu příčné tvary a na severu podélné. Jeho pozorovatelný jsou o něco nižší než naše.

V pásmu, ve kterém postupuje náš jižní soused, první horská brigáda, jsou stěžejními body Javorník Kelský a Hostýn. Jejich silně zalesněné výběžky zpomalují její postup. S obou hor je vidět k nám. Jsou pro nás nepříjemné a zůstanou jimi potud, pokud nebudou poutány palbou horské brigády anebo pokud je tato brigáda neobsadí.

1. pěší divise, náš severní soused, má zatím co činit s pásmem velmi zalesněným. Jen poblíž naší severní hranice má úzký pruh dobrého manévrového terénu. Pásmo jejího nepřítelů je sice vyšší než náš úsek, nemá však pro nás toho významu jako hory Hostýn a Javorník Kelský.

Celkem můžeme říci, že je náš terén pro pokračování v útoku na nepřátelské přední stráže výhodný.

III. Vlastní situace a situace sousedních vyšších jednotek.

Náš jižní předvoj dobyl krásného úspěchu. Obsadil důležitou výšinu 332. To byl výběžek v nepřátelských předních strážích, který náleží jednomu z příčných hřbetů v jižní části našeho pásma. Předvojový prapor I./6., který takto postoupil, je však donucen tvarem terénu k tomu, aby měl své čelo seřazené do

směru jihovýchodního. V tomto směru nesmí však dále postupovati, protože by překročil hranici pásma divise a přešel do pásma horské brigády. Prapor utrpěl značné ztráty a nemá záloh. Nemůže se přeskupit, ani vyřadit nové zálohy, neboť je upoután úzkým dotykem. Zde třeba nějakého zákroku a právě tak u středního předvoje, který je palbou zastaven a nemůže dále. Nadto má střední předvoj ve svém jižním bodu důležitou kotu 314, obsazenou nepřítelem. Severní předvoj postupuje a má ještě zálohy. Od středního je jeho pásmo odděleno údolím Blasického potoka. Jeho obchvatný postup nebude tedy mít na nepřítele středního předvoje pravděpodobně žádného značnějšího vlivu. Naopak, tím, že střední předvoj stojí, bude jižní dřídko severního předvoje v nebezpečí nepřátelských obchvatných protiútoků od Žakovic a musí se mít na pozoru.

Zdělostřelectva působí již ve prospěch předvojů dva oddíly. Se zřetelem k celkové situaci se zdá, že tato podpora nepostačí již k tomu, aby naše předvoje s výjimkou severního přemohly odpor nepřátelských předních stráží. Třeba tedy rozvinouti další část, anebo snad celý zbytek divisního dělostřelectva.

Pěchota valného voje dokončila druhý posun, který byl předvídan a označen rozkazem pro přibližovací pochod a je svým čelem poruce. Rozhodne-li se snad velitel nasaditi nový prapor, jak mu to povolil velitel armády, nebude tu žádných obtíží.

Severní soused má svým jižním křídlem před námi náskok. Naš severní předvoj těží z toho rychlejším pronikáním. Bude na něm, aby i nadále využíval této výhodné okolnosti.

Zato náš jižní soused je hodně pozadu. Má těžký hornatý terén. Hluboké uclnění naší pěchoty s této strany skýtá nám však přes nepříznivou situaci horské brigády nejen úplnou bezpečnost, nýbrž i možnost dalšího postupu. Tento postup byl by blahodárný nejen pro našeho souseda, nýbrž, jak již víme, i pro náš vlastní střední předvoj.

IV. Situace nepřítele.

Vidíme, že máme co činiti s poměrně silnou krycí posicí nepřítele, která má v trojúhelníku Vitonice—(Wittonitz)—Sovadina—Mrlinek do hloubky rozmístěné opevňovací práce. Střed tohoto troujúhelníku kóta 314 je pro svou poměrnou výši a jako nejlepší pozorovatelná nepřátelské krycí posice místem pro nepřítele zvláště cenným. Kóta ta je však holá a proto velmi výhodná pro naši dělostřeleckou palbu. Kousek za ní k západu je na odvráceném svahu lesík, představující dobré východisko pro protiútoky.

Na jihovýchod od potoku Libosvarky je krátký příčný hřbet. Uprostřed má kotu 310 a končí se u Blasie. Náleží taktéž ke krycí posici. Je malý nejen svou rozlohou, nýbrž i významem. Po zatlačení nepřátelských předních stráží z ostatní části krycí posice můžeme naň soustřediti palbu skoro celého divisního dělostřelectva a při řádné souhře pěchoty předvojů s dělostřelectvem padne asi velmi brzy.

Poměrně slabé lehké dělostřelectvo je rozvinuto na hlavní posici. Část u Pálenic je posunuta hodně ku předu. Celková síla asi dva oddíly, nehledíc k hrubému dělostřelectvu, o němž nevíme, odkud střílí. Naše lehké dělostřelectvo, které jsme dosud roz-

vinuli, má asi tutěž početní sílu. Čelné útočné akce vyžadují však nezbytně materiální převahy. Musíme proto rozvinout více dělostřelectva.

Hlavní nepřátelskou posicí se nebudeme zatím podrobněji obírat. Stačí nám zjistíme-li, že na náš boj s nepřátelskou krycí posádkou bude mít vliv výšina Pálenice, trigonometr 318, jako důležitá zadní pozorovatelná.

O nepříteli v sousedních úsecích uvažovali jsme již, když jsme studovali terén.

Své stručné pojednání zakončíme novým poukazem na důležitost koty 314 pro nás i pro nepřítele.

V. Co vyplývá ze vzájemných vztahů probraných úvah?

Kde zasáhnout?

Důležité taktické pravidlo praví, že čerstvé síly nutno za útočných operací zasazovat tam, kde se již projevil nějaký úspěch a kde by z toho vyplýval pro splnění našeho úkolu největší prospěch.

Jistý úspěch měl až dosud jen severní a jižní předvoj divise. Severní postupuje dále svými vlastními prostředky. Zasáhneme tedy u jižního. — A na jakém místě? Volba je snadná. — Proti kotě 314. Je to nejvyšší bod zbývající nepřátelské krycí posice. Její pád bude mítí zajisté blahodárný vliv i na postup středního předvoje.

Čím zasáhnout?

Prapor I./6. nemá záloh a je poután dotykem s nepřítelem do směru jihozápadního, kdežto útok na kotu 314 může jíti jen směrem přímo západním. Při tomto útoku půjde nejen o kotu 314, nýbrž i o přiléhající část hřbetu. S každé strany přibližně o 500 m, čili o cíl v šíři asi jednoho kilometru. A na ten, byť by šlo jen o krycí posici, bude třeba nasaditi aspoň jeden prapor. K tomu přistupuje, jak již víme z dřívějšího pojednání, ještě rozvinutí zbývající části divisního dělostřelectva.

Jaký cíl máme nyní dáti předvojům?

Ve střední a severní části úseku bude jim lze postoupiti až k okrajům hlavní nepřátelské posice. V jižní nikoliv. Neboť horská brigáda je pozadu a jde vpřed jen pomalu. Předvojové křídlo poblíž jižních hranic pásma divise by bylo silně odkryté a vyzývalo by nepřítele k pokusům o protiútoky, zvláště u vesnice Mrlinek. Za takových okolností nemůžeme s ním prozatím dále než k Libosvárskému potoku. Než i to je posun hluboký asi půldruhého kilometru.

Nyní je tedy naše operace vymezena prostorově a podle prostředků. Zbývá, abychom určili ustanovení časová!

S výhradou, jak jsme o ní již dříve uvažovali, může severní předvoj pokračovati ihned dále ve svém postupu. Pro střední předvoj a nově nasazený prapor bude výhodné, jestliže vyrazí současně a co nejdříve. Okamžik nelze zatím přesně určit.

Vydáváním rozkazů, rozvinutím divisního dělostřelectva, přípravným pohybem praporu, který zamýšlíme nasaditi, zřízením

spojení uvnitř pěchoty a dělostřelectva a mezi nimi navzájem, uplynou pravděpodobně nejméně čtyři hodiny. Přesnou dobu zahájení dělostřelecké přípravy a vyražení pěchoty nařídíme proto zvláštním rozkazem, dodaným buď písemně nebo telefonicky, opticky, letcem nebo jiným pojitkem. Ve všeobecném operačním rozkaze udáme však čas jen povšechným způsobem.

Tím by byly vyřešeny podstatné věci pro velitele divise. Co se týče některých zajímavějších podrobností přiloženého rozhodnutí i rozkazu, je žádoucí, abychom učinili o nich několik poznámek k bližšímu vysvětlení.

Rychlost provedení zahajovacího boje a celková naše situace vyžaduje, abychom oba lehké, již rozvinuté dělostřelecké oddíly ponechali na místě a abychom zbytek našeho dělostřelectva umístili co nejdále vpředu.

Z těchto důvodů nutno zkrátiti co nejvíce dobu dělostřelecké přípravy.

Číslice o spotřebě střeliva jsou uvedeny jen jako příklad. Ve skutečnosti by je bylo lze snadno stanovit. Vědělť bychom nejen kolik máme střeliva, nýbrž i jaká je rozloha a jakost cílů, což námětem není a nemůže býti stanoveno.

I. Rozhodnutí velitele 2. p. divise.

Všechovice, dne 12. července 11 h. 15 min.

Úmysl.

Rozvinu celé dělostřelectvo a abych dospěl rychle až do údolí Libosvárka, nasadím na jih od Blasického potoka u 3. p. brig. ještě jeden prapor. Tento prapor a střední předvoj vyrazí po desetiminutové dělostřelecké přípravě současně v hodinu, kterou ještě stanovím. Nejpozději v 15 h.

Úsilí proti výšině 3!:

Dosavadní jižní a severní předvoj budou krýti útok. Prvý na místě, druhý postupem.

Užití dělostřelectva:

a) Veškeré div. dělostřelectvo zaujme palebné postavení.

Lehké děl.: 1 oddíl pro podporu každého praporu 1. sledu.

Hrubé děl.: společná činnost a palba proti bateriím.

b) Umístění čelními prvky u silnice Ob. Aujezd—Bischkowitz.

c) Příprava:—

Hrubé děl. na 314—St. Br.

d) Později ochrana — střelba hrubých houfnic na úžlabinu na jih od koty 314 a na les (na západ od koty 314).

e) Maximální spotřeba pro celý podnik: lehké děl. — 100 ran, hrubé děl. — 40 ran pro dělo.

Užití letectva: 1 letoun doprovází pěchotu, počínajíc H + 10,

1 letadlo pro div. dělostřelectvo, počínajíc 14 hod.

Balon pracuje pro div. dělostřelectvo.

S. V. . . . beze změny.

— Valný voj sleduje za postupujícími předvoji, nepřekročí však čáry Ob. Aujezd—kota 293 (sev. Wittonitz)—Ob. Nečitz.

Velitel 2. pěší divise:
gen. N.

II. Všeobecný operační rozkaz pro zahajovací boj.

Modrá armáda.

2. p. divise.

Štáb.

3. oddělení.

Čj. 218/op.

S. V., dne 12. července 11 h. 45 min.

Všeobecný operační rozkaz čís.

Mapy 1 : 75.000, Přerov, Hranice, Jičín, Val. Meziříčí.

I. Zprávy o nepříteli. Na sever od Blasického (Blasitzer) potoku ustupuje nepřítel před naším severním předvojem, který postupuje, využívaje náskoku levého křídla 1. divise.

Na jih od potůčku je střední předvoj zastaven před hřbetem Hrabina—314. Jižní předvoj jest úplně rozvinut na kotě 332 a na východ od tohoto bodu, neboť postup 1. horské brigády po svazích Javorníku Kelského je pomalý a obtížný.

Všeobecnou čáru, dosaženou našimi předvoji, lze vyznačiti místy: Komárno—kota 370 (obě u horské brig.)—332—záp. východy z Vitonic (Wittonitz)—kota 261 na potůčku—kota 312—Soběchleb (u 1. div.).

II. Velitel 3. brigády bude útočiti na kotu 314. Dávám mu k tomu k dispozici jeden prapor valného voje.

Na severu bude útok chráněn středním předvojem, který v hodinu II zahájí znovu postup ve směru Blasitz.

Na jihu bude chráněn palbou jižního předvoje.

Cíl: Potok Libovarka od ústí až tam, kde jej přetíná silnice Vitonice (Wittonitz)—Bystřice pod Hostýnem (Bystřitz am Hostein).

III. Útok bude připraven, podporován a chráněn veškerým divisním dělostřelectvem.

a) Přímá podpora — pod velením velitele lehkého děl. pluku. — 1 odd. leh. děl. pro každý prapor I. sledu.

Společná činnost a palba proti bateriím pod velením velitele hrubého děl. pluku — hrubý děl. pluk.

b) Umístění:

Lehké děl. — 2 oddíly v nynějších posicích. — 2 oddíly jest posunouti co nejbliže k silnici Opatovice (Opatowitz)—Horní Aujezd (Ob. Aujezd).

Hrubé dělostřelectvo — v pásmu 331—Boží Muka.

c) Útok bude předcházeti 10min. příprava: — lehkého dělostřelectva na cíle stanovené pěchotou; — hrubého dělostřelectva (houfnic) na 315—St. Br.

d) 2 baterie hrubých kanonů budou v postavení počínaje 13. hod. a připraveny zahájit palbu na nepříjemné nepřátelské baterie.

e) Spotřeba munice: lehké dělostřelectvo 100 ran, hrubé dělostřelectvo 50 ran pro dělo.

IV. 2 prapory středu postoupí kupředu v hodinu H, která bude stanovena později (nejpozději v 15 hod.).

b) Ochrana bude zajištěna střelbou hrubých houfnic na úžlabí jižně od 314 — na les západně a na Žakowitz.

c) Severní předvoj 4. brigády využije náskoku levého křídla 1. divise pro pokračování ve svém postupu, nepřekročí však svým levým křídlem silnice Simre—Žakovice (Žakowitz) potud, pokud Žakovice nebudou v našich rukou.

d) Valný voj bude sledovati za postupujícími předvoji, avšak nepřekročí čáry Horní Oujezd (Ob. Aujezd)—kota 293 (sev. Wittonitz)—Horní Nečice (Ob. Nečitz).

Letectvo: 1 letoun pěchoty — počínajíc H + 10, 1 letoun k dispozici div. dělostřelectva nad liniemi počínajíc 14 h.

Balonová rota. Balon ve vzduchu ve Všehovicích dostane své úkoly od velitele div. dělostřelectva.

VI. S. V. Spojení a spojovací služba beze změny.

Souhlasí se schváleným
konceptem:
náčelník štábu N.

Velitel 2. pěší divise
generál N.

Dostanou: 2 brigády (6 ex.), vel. div. děl. (3 ex.), letka a balonová rota k provedení! Sousední jednotky (2 ex.) jako zprávu. Armáda (1 ex.) jako hlášení.

Drobnosti z praxe.

Plníce slib, daný v minulém čísle Cv. Listů a otiskující ohlášenou ukádku vojenské psychologie moderní demokratické armády, která svým zápasem a svým vítězstvím ve světovém zápole demokratické svobody s aristokratismem a přežileckým násilnictvím stala se tak zářným a drahým vzorem národní obraně nové československé republiky, nechceme se šířiti o celé konstrukci ani o jednotlivých finessách tohoto skvělého vzoru moderní vojenské — a připojme hned: i občanské — duševdy: čtenář, který přeletí poprvé zrakem tento medlouhý tekst, zachvěje se sám spontánně, bez jakýchkoli komentářů, rozkoší a podivem nad skvělým vystižením této nové militárnosti, která je právě tak prostá jako duchaplná, stejně mužná jako přejemná, právě tak demokratická jako vojensky hierarchická...

Zdůrazňujeme jen, že tento tekst

je vzat ze skutečnosti a doplňujeme jej proto dodatkem z rozkazu. té francouzské divise, kde se praví doslova: „... tá divise, štáb, polní pošta 33. Divisní stan, 18. října 1916. Generál velitel divise konstatoval, že se všeobecně vojenský pozdrav vykonává mužstvem nedostí uvědoměle a že je důstojníky opětován nedostí správně. Proto bude napříště vojenský pozdrav u ... té divise vykonáván podle hořejšího nařízení. Uvedenému textu se naučte z paměti. Podepsán“

Dodejme jen ještě, že francouzský výraz „par coeur“ znamená doslova nikoliv „z paměti“, nýbrž „ze srdce“ a tažme se, zda bylo možno jinak, než že armáda, jejíž velitelé dovedli takto apelovat na srdce svých vojáků-občanů, musila vyhrát světovou válku, která i přes všechny machinace mezinárodních velkokapitalistických a tedy v jistém smyslu také aristokratických

kruhů byla bojem za moderní demokratické občanství či snad lépe světo-občanství... Ano, nechť si říká kdo chce, co chce, pravda vítězí, pravda ukrytá v srdci vojáka-občana, člena

ozbrojeného národa... Je jen třeba umět ji vyvolat a vznítit živým srdečným slovem, živým, živoucím ideálem, který vystihuje ducha a tendenci doby...
—v—

Pozdrav pravého vojáka (na 3 doby).

1. doba: Vypjati se živě, jako pravý galský kohout, na patách, sraziti podpatky, zdvihnutí bystře pravici k pozdravu podle předpisu, napnutí všechno svalstvo, prsa vyklenutá, ramena stažená nazad, břicho vtaženo, levá ruka otevřená, malíček na švu kalhot.

Upjati oči přímo do očí představeného, pozvednutí bradu a říci si v duchu:

„Jsem pyšný na to, že jsem chlupáč“.)*

2. doba: Poklesnutí nepozorovatelně bradou, usmáti se očima a říci v duchu k představenému:

„Také ty jsi jeden z nás.“

„Hubatíš někdy, ale to nic nedělá.“

„Můžeš se na mne spolehnout.“

3. doba: Zvednutí znovu bradu, vyrůstí rozpětím trupu, pomyslití na nepřítele a vzkřiknutí v duchu:

*„Však my je dostaneme!“**)*

Pozdrav důstojníka (na 2 doby).

1. doba: Obejmouti vojína pohledem plným lásky, opěťovati — zrak ve zraku — jeho pozdrav, usmáti se na něho lehce a říci mu v duchu:

„Jsi špinavý, ale jsi krásný.“

2. doba: Pozvednutí znovu bradu, pomyslití na nepřítele a říci si v duchu:

„Díky Tobě — dostaneme je!“

*) Chlupáč = poilu, čestná přezdívka francouzského vojáka za světové války.

**) Slavný výrok maršála Petaina: On les aura!

